

Palveluverkon koulutuspoliittiset tavoitteet perusopetuksessa

Yhtenäinen perusopetus ja päivähoito tarjotaan kaikille helsinkiläisille omalla lähialueella. Koko kaupunkia palvelevat erikoiskoulut, erityiskoulut ja ruotsinkielinen luokkamuotoinen erityisopetus ovat poikkeus lähikouluperiaatteeseen.

Perusopetuksessa huolehditaan opetuksellisesta yhtenäisyydestä 1.–9. luokilla ja muodostetaan mahdollisuuksien mukaan hallinnollisesti yhtenäisiä peruskouluja (luokat 1–9).

Oppilaaksiottoalueita kehitetään vastaamaan nykyistä laajemman alueen koulutustarvetta. Samalla huolehditaan koulumatkojen turvallisuudesta.

Alueellinen tasapuolisuus toteutuu koulutuspalveluissa ja tiloissa. Uusille alueille esitetään rakennettavaksi väestöennusteeseen pohjautuvat peruskoulutilat ja luovutaan ylimääräisistä koulutiloista alueilla, joilla oppilasmäärä laskee muutoin kuin tilapäisesti.

Maahanmuuttajien valmistava opetus tarjotaan alueellisena palveluna.

Erityisluokkaverkko

Suomenkielinen erityisluokkaverkko (SKJ 13.12.2011 §149)

Erityisluokkaverkkoa tarkastellaan kokonaisuutena osana kaupungin palveluverkkoa ja siinä otetaan huomioon sekä alueelliset että keskitetyt erityisen tuen palvelutarpeet. Suunnittelun lähtökohtana on vahvistaa lähikouluperiaatteen ja yhtenäisen perusopetuksen toteutumista.

Erityisluokkaverkko suunnitellaan yhteistyössä alueen koulujen kanssa. Alueellinen suunnittelu tehdään suurpiirien sijaan neljällä alueella.

Suunnittelun lähtökohtana on toimiva erityisluokkaverkko, joka jakautuu tasaisesti koulujen kesken alueiden tarpeen mukaan. Erityiskoulut palvelevat koko kaupungin tasolla.

Erityisluokkien sijoittamisessa otetaan huomioon koulun kokonaistilanne; koulun rakenne, yleisopetuksen oppilaiden määrät ja muut pienryhmät. Pääperiaatteena on, ettei kouluissa ole yksittäisiä erityisryhmiä. Erityisluokkien sijoittamisella edistetään oppilaan oikeutta osittaiseen integraation koulupäivän aikana.

Erityisluokkaverkkoa tarkastellaan vuosittain ja tarvittavat muutokset tuodaan erikseen opetuslautakunnan suomenkielisen jaoston päätettäväksi.

Kaupunginvaltuuston päätöksen (14.9.2011 § 153) mukaan erityisluokkia sijoitetaan nykyistä tasaisemmin sopimuskoulujen ja kaupungin koulujen välillä.

Ruotsinkielinen erityisluokkaverkko (RKJ 15.12.2011 § 90)

Erityisluokkien opetusta ja sairaalaopetusta yhtenäistetään yhdessä vahvassa yksikössä, joka vastaa kaupungin koko perusopetuksesta ja lisäopetuksesta. Asiantuntemusta ja voimavaroja käytetään optimoidusti eniten tukea tarvitsevien oppilaiden hyväksi. Toiminnan edellyttämä ammattitaito ja kokemus kootaan yksikköön, missä sitä myös kehitetään. Yksikön henkilöstö tukee ja kehittää lähikoulujen ja alueiden työskentelyä osaamiskeskusperusteisesti. Lähikoulussa tapahtuvan varhaisen asioihin puuttumisen ja tuen korostaminen on osa koko kaupungin erityisopetuksen kokonaisvaltaista ratkaisua. Integroidun tuen tarve omassa lähikoulussa tai omalla alueella on täytettävä.

Soveltuvuuskoepainotetun opetuksen verkko

Suomenkielinen soveltuvuuskoepainotetun opetuksen verkko (SKJ 13.12.2011 §150)

Soveltuvuuskoepainotetun opetuksen verkon tarkistamisen lähtökohtana on turvata alueellisesti monipuolinen tarjonta, joka toteutuu tasapuolisesti sekä alueiden että koulujen kesken.

Soveltuvuuskoepainotetun opetuksen verkkoa kehitetään ja tarkastellaan asukaslähtöisesti pääosin neljän alueen kokonaisuuksina siten, että jokaisella alueella tarjotaan ko. opetusta tasapuolisesti.

Koulussa voi olla enintään kaksi soveltuvuuskoepainotusta.

Soveltuvuuskokeella valittujen oppilaiden suhteellinen määrä kaupunkitasolla on vuosiluokilla 1 – 6 enintään 10 % ja vuosiluokilla 7 – 9 enintään 30 % kaikista oppilaista. Aluekohtaiset enimmäisoppilasmäärät tuodaan erikseen opetuslautakunnan suomenkielisen jaoston päätettäväksi.

Suomenkielinen jaosto päättää kouluittain soveltuvuuskoepainotetun opetuksen koulukohtaiset oppilaspaikat. Soveltuvuuskoepainotetun opetuksen oppilasmäärien kehitystä seurataan alueilla vuosittain ja tarkistetaan tarvittaessa.

Mikäli alueella on kasvavat oppilasmäärät ja tarvitaan lisää lähikoulupaikkoja, vähennetään alueen kouluista vastaavasti soveltuvuuskoettoa.

Alueellisten pienryhmien (erityisopetus, valmistava opetus) tarve otetaan huomioon määriteltäessä alue- ja koulukohtaisia enimmäisoppilasmääriä. Tarvittaessa vähennetään soveltuvuuskoettoa, jotta saadaan tilaa pienryhmille.

aupunginvaltuuston päätöksen (14.9.2011 § 153) mukaisesti suunnittelun lähtökohtana on soveltuvuuskoepainotetun opetuksen tasaisempi jakautuminen sopimuskoulujen ja kaupungin koulujen välillä.

Vieraskielinen opetus, kielikylpy sekä harvinaiset A-kielet tarkastellaan osana kieliohjelmaa, ja niiden oppilasmäärät eivät vaikuta soveltuvuuskoepainotuksen enimmäisoppilasmäärään. Kieliohjelmaan kuuluvat painotukset otetaan kuitenkin huomioon määriteltäessä koulussa olevaa soveltuvuuskoepainotusten enimmäismäärää.

Samaan soveltuvuuskoepainotukseen haetaan yhteisellä valintakokeella, jossa käytetään yhdenmukaisia valintakriteereitä. Oppilas voi hakeutua samalla kokeella useampaan samaa painotusta tarjoavaan kouluun. Perusopetuslinjalla päätetään minimipistemäärä, jonka ylittäneillä oppilailla on mahdollisuus päästä opiskelemaan ao. soveltuvuuskoepainotettuun opetukseen, mikäli suomenkielisen jaoston päättämä enimmäisoppilasmäärä ei ylity koulussa.

Ruotsinkielinen soveltuvuuskoepainotetun opetuksen verkko (RKJ 15.10.2100 § 90)

Palvelujen korkean laadun ylläpitäminen on keskeinen kysymys ruotsinkielisen toiminnan kannalta. Tärkeä osatavoite on opetus- ja oppilaiden valintamahdollisuuksien parantaminen ylemmillä luokilla. (RKJ 15.12.2011 § 90)

Ruotsinkielistä opetusta, johon oppilaat valitaan musiikin ja latinan kielen soveltuvuuskokeiden kautta, selvitetään ja kehitetään osana Töölön ja eteläisen alueen kokonaisratkaisua. Yhtenäinen koulupolku ja tarkoituksenmukaiset tilat ovat tämän toiminnan turvaamisen ja kehittämisen tavoitteina.

Palveluverkon koulutuspoliittiset tavoitteet ruotsinkielisessä päivähoidossa ja alkuopetuksessa (RKJ 15.12.2011 § 90)

Päivähoitoa ja varhaiskasvatusta kehitetään päivähoidon ja koulun yhteisen hallinnon tavoitteiden mukaisesti. Yhtenäinen koulupolku ja tavoitteellinen pedagoginen yhteistyö alkuopetuksen kanssa ovat tärkeitä tavoitteita ja osatekijöitä. Pienten, haavoittuvien yksiköiden tilalle tulee vakaampia yksiköitä, joilla on hallinnolliset johtajat. Päivähoitopaikkoja vapautetaan joustavin tilajärjestelyin yhteistyössä oppilaaksiottoalueen koulujen kanssa.

Ruotsinkielisen päivähoidon ja opetustoimen hallintojen yhdistäminen mahdollistaa tilojen monipuolisen ja tehokkaan käytön.

Palveluverkon koulutuspoliittiset tavoitteet toisen asteen koulutuksessa

Suomenkielinen toinen aste

Helsingissä toteutuu koulutustakuu eli toisen asteen koulutuksen tarjonta turvaa koulutuspaikat 100 %:lle peruskoulun päättävien helsin-

kiläisten ikäluokasta kaupungin, valtion ja yksityisten koulutuksen järjestäjien yhteistyönä.

Vähintään 60 %:lle peruskoulun päättävien helsinkiläisten ikäluokasta tarjotaan lukiokoulutuspaikka ja 40 %:lle ammatillisen koulutuksen paikka.

Vieraskuntalaisille varataan toisen asteen aloituspaikka samassa suhteessa aloituspaikkoihin kuin nykyisin.

Koulutustakuun edellyttämät lisätilat rakennetaan ja luovutetaan ylimääräisistä tiloista.

Kaupungin ylläpitämät toisen asteen oppilaitokset ja peruskoulut toimivat eri rakennuksissa.

Tiloja suunnitellaan ja rakennetaan ottamalla huomioon toisen asteen koulutuksen pedagogiset tarpeet, kuten työelämä- ja opiskelijälähtöisyyden sekä tieto- ja viestintätekniikkaa hyödyntävän opetuksen tuomat vaatimukset tilojen muunneltavuudelle ja nykypedagogiikan mukaiselle käytölle.

Toisen asteen koulutuksessa turvataan oppilaitosten laadukas opetus valtakunnalliset opetussuunnitelma- ja tutkinnon perusteet huomioon ottaen riittävän suurissa ja opiskelijoiden yksilölliset valinnat mahdollistavissa oppilaitoksissa ja oppilaitosten välisenä yhteistyönä.

Muodostetaan osasta toisen asteen oppilaitoksia verkostomaisesti toimivia kampuksia, joissa oppilaitokset suunnittelevat ja toteuttavat yhteistä opetusta.

Muodostetaan verkossa tapahtuvasta opetuksesta ja oppimisesta osa toisen asteen oppilaitosverkkoa.

Ammatillisen koulutuksen oppilaitosverkon kehittämisen kautta vahvistetaan koulutuksen työelämävastaavuutta ja työelämän kehittämistehävää sekä varmistetaan koulutuksen asiakaslähtöisyys, opiskelijoiden yksilölliset oppimispolut ja ohjaus- ja tukipalvelujen saatavuus.

Ruotsinkielinen toinen aste (RKJ 15.12.2011 § 90)

Lukiokoulutuksen tulevat tarpeet on turvattava riittävän suurin yksiköin, joiden kurssitarjonta ja tilat tarjoavat opiskelijoille yksilöllistä valinnanvaraa. Lukioille suodaan mahdollisuuksia muodostaa yhteistyörakenteita muiden toisen asteen oppilaitosten sekä yliopistojen kanssa. Tällainen kehitys on mahdollista, jos lukiokoulutus erotetaan Helsingissä peruskoulutuksesta. Johtaja- ja henkilöstövoimavarojen käyttö tehostuu, kun yksiköt ovat erillisiä. Laatu ja kehitys turvataan, kun yksikkökohtaiset voimavarat kasvavat.

Muita tavoitteita opiskelu- ja oppimisympäristöjen kehittämiseen

Kaikille perusopetuksen päättävälle ilman toisen asteen tutkintoon jättävää koulutuspaikkaa jääville nuorille tarjotaan paikka perusopetuksen lisäopetuksessa (10. luokka), ammattistartilla, maahanmuuttajien valmistavassa koulutuksessa tai nuorten työpajatoiminnassa.

Koulutuspalveluissa ja tiloissa toteutuu tasapuolisuus kaupungin koulujen ja yksityisten sopimuskoulujen kesken. Kouluverkkoa tarkistettaessa muiden koulutuksen ylläpitäjien osuus mahdollisesta vähennystarpeesta arvioidaan.

Palveluverkon uudistuksia valmistellaan yhdessä päiväkotien, koulujen ja oppilaitosten kanssa. Asukasjärjestöjen, virastojen ja laitosten yhteistoimintaa edistetään ja korostetaan palvelun käyttäjien, asiakkaiden roolia toimintamallien kehittämisessä ja toiminnan arvioinnissa. Kaupungin reuna-alueilla otetaan huomioon mahdollisuudet tilojen yhteiskäyttöön ja muihin järjestelyihin naapurikuntien kanssa.

Koulujen kerhotoiminnan ja muun harrastetoiminnan tarpeet otetaan huomioon, samoin positiivisen diskriminaation aiheuttamat tilatarpeet ja maahanmuuttajataustaisten oppilaiden joustavat opetusjärjestelyt. Iltapäivätoiminnan käytössä olevat tilat mitoitetaan 50 %:sti opetuksen käyttöön.

Lisäksi otetaan huomioon rakennuksiin kohdistuvat vaatimukset turvalisina, innostavina ja viihtyisinä opiskelu- ja työympäristöinä sekä julkisena asukkaiden käyttöön tarkoitettuna tilana.